

Агоп Мелконян
Сенки от плът

1

– Хайде, покажи се, иначе...

В отговор – мълчание, тягост и нов плискък на страха. Прошумолява храст, блясва златисто езиче – може би царствен шлейф, може би златна коса, може би фосфоресцираща стопилка, но мигом се скрива между храстите, разтваря се, изчезва, върви че го гони.

Тъмно е, луната се скри, само изцъклени звезди като ситни диаманти, изтървани от Бога сред небесната смола. Доскоро беше мастиленоси-ньо, преди това – пищно кървавочервено, но тук всичко се променя бър-зо, сякаш живееш в калейдоскоп. Още е лято, но вече с мирис на есен, на шума, на дим, на торища; хладно и неприветливо, сякаш си се наста-нил в чужд дом неканен, стопанинът иска да те изгони, затова мълчи многозначително, покашля се, после отваря балконската врата и в стаята нахлува киснатата мъгла и режеш писък от спирачки. Ти се притесняваш, чужд си, неловко е някак, зъзнешо...

Само да не бяха тези непоносими нощни страхове и небивалици, и златистото проблясване между храстите, плюс шепот или смях, или бързо млясане на лепкави устни, или смигване, или закачливо плясане по бедро. Идва златистото за миг, примигва в пространството като бърза светулка – тук, после там, другаде, навсякъде, неизвестно къде, непред-видимо. Идва, колкото да премести адамовата ябълка по средата на тра-хейта и да свие сърцето колкото орех.

– Слушай, спри! Ще стрелям!

Нелепо е – куршум срещу нищото; добре е да затвориш очи, да се отпуснеш, тогава страхът ще си иде и вместо него ще дойде сънят. Доб-ре би дошъл един еротичен сън, може би Соня, или Фрина, или Мариана, или Фани – избери; или нещо по-истинско – Йо, Галатея, самата Аф-родита. Един майсторски пълнометражен еротичен сън, в който да има всичко – копнеж, докосване, устрем, неистински, естествено, но досуш като истински, а измамата да разбереш едва на сутринта.

– Тъпо е, Влади.

– Защо да е тъпо?

– За какъв дявол му е на горски крадец спектромер? Крадеш нещо необходимо. Имаме консерви, пари, скъпоценности, оръжие, а той си избира спектромера.

– Колкото да открадне нещо. Ще го върне или ще го продаде на

пазара.

– Не, тъпо е.

Наистина, нелепа работа – брадясал грубиян, див, непохватен, полуграмотен, изнесъл на пазара за стари вещи спектромер! Ако е такъв, но нима в гората има други? В тази пустош, на това прокълнато място, което местните наричат Тръкалото.

– Слушай, Христ, а може да са извънземни?

– На границата на гениалното!

– Има всички предпоставки. Не ги наблюдаваме, следователно са ненаблюдаеми. Някаква нова форма на летящо тяло. Тоест не форма, а качество. Дори не качество, а свойство на особена субстанция. Да речем хомеомерите на Анаксагор.

– Тъй, тъй... И откъде, мон ами?

– От глъбините на галактиката. Или от друга. Изобщо, дявол знае откъде.

– Оригинално. Щом намеси и Анаксагор... У теб мисълта е природно бедствие. Идват от друга галактика, пък си нямат спектромер, затова решават да вземат нашия, примитивния, зачислен под инвентарен номер с подпис и печат. И лидер си нямат, горките, та го изучават. И мултицет дори си нямат. Може, но отдалеч вони на глупост.

Този непоносим тътен на реката – точно отзад, зад палатката, водата пада от високите камъни, върти се, мята пръски. През деня не я чуваш, през деня е свежест и благодат, но вечер пълни няколкото кубични метра с усещането за могъщество, за стихия, за тайнственост, особено когато наоколо проблясват златисти страхове.

„И затова ти заявявам, че приемам Бога направо и просто. Ето какво трябва да отбележа обаче: ако има Бог и ако той наистина е създал земята, то, както ни е добре известно, той я е създал според Евклидовата геометрия, а човешкият ум има понятие само за трите измерения на пространството.“

– Изпокрадоха ни, а ти си четеш книжчици!

„Щом дори това не мога да разбера, как ще мога да разбера нещо за Бога? Смирено признавам, че нямам никакви способности да решавам такива въпроси, моят ум е евклидовски земен и затова къде ти ще решавам такива неща, които са извън нашия свят...“

– Слушай: „извън нашия свят“. Ето истината, неща, които са извън нашия свят – чете Влади на глас.

– Я остави тези братя Карамазови на мира!

„Всичко това са въпроси, съвсем несвойствени за ум, създаден само

за трите измерения...“

– Някой ходи навън – прошепва боязливо Христ. – Чух стъпки.

И внимателно дръпва предпазителя на пистолета.

– Не излизай!

Крадливи стъпки, на които само луната е мълчалива свидетелка. Колко тежи страхът? Сигурно много, щом може да затисне гърдите ти тъй, че с усилия да поемаш дъх.

– Само ще погледна, какво толкова...

Христ се измъква нерешително навън, приведен, предпазлив, станал целият свръхчувствително животинско сетиво. Остър, почти упоителен въздух, далечно неразбираемо жужене, странни фосфоресциращи облаци в лудешки хоровод около премръзналото светило – унасят те да се отпуснеш, да загубиш енергия за съпротива, мек и лепкав като глина...

И тогава я вижда – сянката.

Насред поляната, колкото човешки ръст, полегнала върху хладната трева по всички закони на геометричната оптика. Всъщност нищо особено – но само сянка!

– Хей, има ли някой?

Сянката трепва, като че ли леко подбутната от немошно усилие на вятъра или от фините молекули на невеществен флуид, и вероятно се извързва мъничко, защото отстрани се появяват ръце, тънки, пречупени в средата, съвсем човешки, закачени за ъглите на раменете.

– Видях – прошепва Влади иззад гърба. – Само сянка.

– Сянка на нищо.

Сянката тръгва нагоре по хълма, прави няколко уморени крачки, после спира. Страшно, празно, само досадно далечно жужене и в средата на страшната празнота – една уморена пълзяща сянка на нищо.

– Има ли някой?

Гласът на Христ е сух, хрипкав като стържене на едра пила. Едва сега усеща капките пот по гърба си. Пистолетът е строго продължение на ръката, студено вторачено в празнотата с единственото си око.

– Има.

Значи има. Значи не е оптическа илюзия, игра на светлини и сенки, видение на изтерзани от безсъние мозъци. Има някой и този някой има глас и сянка, но нищо повече. Сянката лежи върху тревата и гласът идва някъде оттам – може би на мъж, може би на жена.

– Кой си? – пита Христ по-уверено.

Мълчание. После сянката се плъзва надолу, гърчи се по земята,

извива се по всяко камъче и дупка, еластична, невеществена, и нищо не върви подир нея, нищо; самата тя върви, крачи, олюлява се, обхожда кривините, но подире ѝ няма нищо. Двамата отстъпват назад инстинктивно, Христ продължава да стиска убиващото безмислие в ръката си. Сянката се спира само на десетина крачки от тях.

– Ей ме – казва сянката.

– Кой си? – този път е Влади.

– Не кой си, а какво си – отвръща гласът. Гласът е мъжки.

„Ето ти едни метеорни рояци! – мисли си Христ. – Ето ти дисертация!“

– Устрел – допълва сянката. – Устрел Дончо.

После сянката тръгва встрани, стига до голям камък и се свива върху него като гръцката буква ламбда.

– Ще приседна – казва сянката. – Уморих се.

Старчески глас, задъхан, отчаян от лоши обрати, от болезки, от скиталчества. Глас на нещо далечно от света, отнесено, свършило и затова равнодушно спокоен и безстрастен.

– Какво е устрел?

– Ей таквоз, устрел – и пак същото безразличие.

Спира да поеме дъх, след това се навежда напред и започва да мачка коленете си. Тази част от сянката, която може да е колене.

– Нещо като таласъм – казва сянката. – Ей таквоз е устрел. – Насървено търка коляното си, полюшквайки се в такт от болка. – Рематизъм. Ще ми изяде главата.

„Ето ти една фотометрия! – мисли си Христ. – Таласъм. Таласъм с ревматизъм.“

– Таласъми няма! – отсича Влади. Със същата онази увереност, сякаш казва: „Не може да се направи перпетуум мобиле – нито от първи род, нито от втори, нито от никакъв.“ Тъй категорично заяви на един симпозиум, че ние сме сами във Вселената, но не можа да обясни защо.

– Има бе, момче, има. Ей ма мен. Разни ги има – и морави, и пуцини, и мъртари. Па я съм устрел.

Нищо, Боже мой, само сянка. Както се казва, емпиричен факт. Няма маса, няма мирис, няма вкус. Глупости – няма вещество! А щом няма вещество, какъв ти вкус и мирис.

– Това все таласъми ли са?

– Тъх. Разни чешити. И секи си носи теглото.

– Не може да бъде! – отново отсича Влади.

– Като си рекъл, тъй да е – съгласява се сянката.

Фосфоресциращите облаци затулят луната, всичко потъва в непрогледност, но сянката остава, не се размива, не изчезва, остават и гласът, и болката в коляното.

– Слушай, момче – подхваща сянката. – Я го мани.

– Какво да махна?

– Пицола.

– Защо се страхуваш? – и Христ се усмихва лукаво. – Нали си таласъм?

Никакъв отговор. Леко, въздушно, ухилено, сякаш са напомпали душата ти с райски газ. После пляск на криле, стържене на остри нокти в дървесна кора, бухалски напев, равномерен и съдбовен като полюшване на махало – и сянката бързо се надига, нервно, като след призив, плъзва нагоре, леко приведена, уморена, равнодушна към света и неговите суетности.

– Къде отиваш? – вика подире ѝ Христ. – Остани.

– Не вярваш – отвърща гласът на устрела. – Пък да се чуди човек защо не вярваш.

Става пусто – и на поляната, и вътре в теб, можеш да се отпуснеш, да се върнеш назад, към себе си и към твоето, но вече няма да си същият и твоето няма да е твое. Или няма нещо от старото, или има нещо ново – все едно, но колодата от представи е разбъркана, полицата е съборена, редът го няма – кой ще събере разпиляното? Кой ще построи отново света от пулове на домино?

Облаците пак разбулват вкочанената луна и след секунда Христ и Влади откриват, че палатката я няма и светлината в нея, и сандъците с уреди, и газовият примус, и въжето с ухаещи на сапун ризи, даже мястото не е същото. Не, уж пак е Тръкалото, но не тяхното Тръкало, а нечие чуждо, усойно, страховито, като спуснат за миг зловещ декор – дърветата са с по-остри сенки, сякаш изрязани със скалпел, и реката е по-дълбока, с хлъзгави камъни, брадясали от водорасли, водата е прозрачна и виждаш в нея златолюспести риби с човешки очи, и нещо като женски ръце и женски коси, дъното е покрито с лица като маски, мълчат и те изпитват, но секунда след това изчезват, после излизат сенките на същите лица, усмихват се подкупващо, смигат, а зъбите им са лоши, неравни и нарядко, и някой се хили зад гърба ти, идва, след малко ще се покаже иззад билото, звън на хлопки, женски кикот, кокетен и сладък, подире му мъжки глас, предлага нещо или иска, първичен, груб, настоятелен, иска своето, сега го иска, веднага и докрай, без никакви игри, спира го начупена козя проповед – бе-е-е, като срички на глухоням, после

внезапно звуците изчезват като гилотинирани, сякаш неволно си се бил промъкнал в друг свят, и става тихо, отчайващо тихо...

2

– Пуши ми се – почти изстенва Христ.

– Пък аз бих метнал една плиска в себе си. Ще замръзна. Ти поне имаш яке.

– Вземи го.

Вече си нямат нищо друго, освен страх и очакване. И като трето – очакване за страх.

– Ти си виновен – продължава Христ. – „Няма таласъми“. „Не може да бъде“. Винаги си бил недоверчив. Обиди човека и ето на.

– Глупости, това не беше човек!

– Добре де, устрела. Ама къде е палатката, къде са такъмите? Изчезнаха. Пак ли не може да бъде?

– Не знам.

– Сега не знаеш, а тогава знаеше всичко и всичко разбираше. Щом ти казва устрел, значи е устрел, точка. Да си върви по живо, по здраво.

– Ще трябва да слезем до селото.

– А как, господинчо? Да я виждаш пътеката?

– Ей там има пътека.

– А, не! – Христ се изправя и започва да потропва зиморничаво. – Без мен. Може да води право в царството на мъртвите, не тръгвам.

– Тогава ще изчакаме утрото.

Христ спира и истерично го сграбчва за рамото.

– Кой ти е казал, че ще има утро?

А на милиарди хорица сега им е топло. В топлото легло, под топлата завивка, до топлия задник на жена. Ако ти се спи – спиш, ако ти се пуши – пушиш, ако си жаден – мяташ една плиска в себе си, ако ти се върши друго – подбутваш жена си. Колко незначително е онова, което наричаме щастие! Добре де – уют. Няколко дребни, съвсем недостойни подробности, на обща цена около една заплата. Но откъде да ги купиш? На Тръкалото ги няма. И точно затова разбираш колко безценни са липсващите дреболии.

– Наблюдавам, ще съмне – Влади е почти възторжен. – Сравнявам с върха на онова дърво, небето се върти.

– Изумително! Астрономе, ти ме смайваш! Върти се не небето, а Земята.

– Добре де.

Христ отново го сграбчва истерично за рамото:

– А да съм ти казвал, че Земята е спряла да се върти?

Млъкват. Светът е затворено мастиленочерно пространство, украсено отгоре със звезди. Слава Богу, че звездите се движат. Или поне така ти се струва, сравнени с върха на едно дърво. И нищо друго. Неканеният си отиде, но откъсна реквизита, наречен реалност, със себе си в света на таласъмните, на разните там пуцини и мъртари. И кой ще ти ги върне?

– А ако наистина не съмне, Христ?

– Ще чакаме твоите приятелчета, зелените човечета. Имат си и спектроскоп, и мултицет...

– Лесно ти е на теб! Имам жена, дъщеря, куче...

– И майка, доколкото си спомням.

– Помня. Ама съгласи се, не може да дойде някаква сянка и да ти плесне по мутрата: аз съм таласъм! Не мога да приема...

– Както искаш. Не е задължително. Фактите обаче...

– Фактите! Какво значи факт? Факт е нещо, което е... истина. А това не е истина, няма начин да е истина. Истина сме аз, ти, звездите, таласъмът не може да е истина.

– Казах ти, както искаш.

И тогава гората наоколо оживява. В началото се разклащат върхарите, подире цялата снага на дървото, листата затрептяват, зашепват, погалват се едно друго, тръпката слиза надолу, обхваща ствола, след него се раздвижват храстите и пичовете, които толкова време са се правили на важни, треволящите и опадалите листа, и ланшната шума, решила вече да се превърне в енергия. Подир тях идва вятърът – като тръпка в началото, като порив, като устрем, от нищото идва и Бог знае накъде тича, но идва и тича и нищо не може да го спре. Луд е, но по-луд е властният призив на елен, от който кръвта ти става гъста, бавна, ленива като зехтин, иска ти се да я източииш и да върнеш старата, шурата, но тогава светкавица разпаря небето точно в средата, затова забравяш кръвта си и гледаш да спотаиш някъде душата, защото няма да издържи, ще се скъса наполовина, а накъде с половин душа?

– Това е краят, Христ!

– Точно такъв съм си представял края.

И руква. Сякаш цялата вода на тая противна планета се е сбрала на Тръкалото и точно сега, точно върху тях е решила да излее проклятието си. Безмилостно, яростно възмездие в тежки капки с мирис на озон. И тътен, и далечни звънчета на дайре, и кикот на млади женски гласове,

тръгнали на лов за слабости, за грехове, готови самите да станат слабости и грехове. Викат гласовете, мамят, кипва кръвта ти като сайдер и се събужда мъжкото в теб, наедрява, става ос и завъртва колелото на нещата.

– Жени са – казва Влади. – Много жени.

– Жени се – съгласява се Христ. – Много.

– Ехеей! – чува се иззад гърба им глас като почукване на лъжичка в кристална чаша.

Обръщат се панически и я виждат – тъничка като стрък, нереална, призрачна и присветваща като детска мартеница, увенчана с венче, с букет хризантеми, жълти или бели. Между дърветата, като измислица, като спомен от сънищата.

– Страхувате ли се? – пита момичето.

– Вероятно – казва Христ.

– Защо? – и смехът ѝ се люшва като закачка. – Млади мъже, а се страхуват.

Защо мълчиш, Христ? Предизвикателство, а мълчиш.

– Откъде сте? – пита Влади.

– Тъдявашни сме, от Тръкалото. Аз и моите приятелки. Празник е днес, та решихме да се повеселим.

– Празник ли?

Тя се смее. А от тъмното бавно излизат другите, направо от тъмното, като че ли тъмното се скъсва и ги изважда от себе си, момичета на мрака, но светещи.

– И вие ли сте...? – Христ не казва думичката, ще прозвучи грубо.

– И ние – казва момичето. А след секунда: – Какво и ние?

– Сенки. Като устрел Дончо.

– Сенки ли сме, момичета? – пита тя.

Смеят се вкупом, смехът им прозвънва в кристала на пространството, отразява се в хилядите му повърхнини и се сбира в теб, звънваш, вибрираш, ставаш светеща сребърна камбанка в мрака.

– Убаялници сме – вметва една от тях, – убаялници. Бродим и търсим млади мъже, пък като намерим – ги убаяваме.

После измъква от пазвата на самодивската си премяна мъничка свирка и засвирва, а те се улавят в хоровод, заиграват с лудешки движения, дори не те – дрехите им, призрачните бели наметала, игриви фосфоресциращи петна върху смолата на нощта. И онзи смях – в началото момичешки, закачлив и приканващ, но после режеш, безпределен, почти истеричен, пък накрая неприятен, дори зловещ, който влиза в теб и

започва да чегърта измъчената ти душаца, да ѝ нашепва неприятности и страхове. Пищи пищялката, момичетата подскачат, дрехите рисуват бели пламъци и над всички – един тънък глас, шурчов:

Върви си, стопане, иди си,
 стани, стопане, смок синорник,
 стани, спопане, нежит или пущина...

– Виждаш ли, Христ, че бавно падат?

– Боже мой, той се притеснил за гравитацията...

А нощта няма край, защото Земята сигурно е спряла да се върти. Някъде е друго, някъде по небето има звезди, можеш да зяпаш в тях до насита и после да пишеш дисертация. Но на Тръкалото е празник и всичко е според празника – околоръст лумва огън и самовилите истерично хукват да гонят стопана, пък стопанът изглежда не ще да си върви, защото те стават по-настойчиви, крещят да се появи, да излезе на белия свят, а той им отвръща, че поляната е негова и всички на тази поляна са негови – и устрел Дончо, и плътеник Геро, и бродник Васил, и още четири дракуса и неколцина караконджи, пък самовилите му казват, че тук е хорище, че буките са самодивски и има гроб на некръстено дете, значи трябва да си върви, нечиста е земята, населена с енджемии, но той настоява на своето – тъй е било от памтивека, той е стопанин, земя не се дава, да вървят другаде да си търсят хорище. Ала огненият пръстен се затваря, сякаш бродниците го скъсяват, и когато става съвсем мъничък, когато пламват и последните стърнища, тътнещ рев разкъсва ризата на въздуха, разцепва я наполовина и от съдраното се показва Стопанът – огромен, снажен, ала със змийска глава и покрит със зелени люспи, очите му се въртят на всички посоки, сякаш неразбирайки що се сторва. „Върколак!“ – изпищяват магесниците и покриват главите си да не гледат, че не е за гледане: люспите пламват като борина и исполинът започва да крещи, цялата болка на света се е побрала в този вопъл, цялата – от памтивека, когато майка му, полудницата, наред Тръкалото се е сношила с вампир, целувала го в началото, после показала цицките си, пък накрая разпиляла крака и приела в себе си от вампирското семе, та чак до днес, когато трябва да плати за чуждия грях. Стене чудовището, пък те крещят „Върколак!“ и обикалят с покрити глави в кръг, защото не бива да гледат как той от ярост и безсилие, пък може би просто от мъка, започва да яде от месечината. И когато месечината е вече изядена и пълен мрак поляга над Тръкалото, той пламва като факла, а

магесниците хукват на всички посоки и отъпкват с нозе земята да омачкат нечистите, вече безсилни без стопана си; удрят с нозе, бият, а нечистите стенат, вият се, сенките им се мятат насам и натам, търсят да излязат от примката, да се измъкнат, че да влязат в други сенки и да станат плът, ала магесниците не дават. И когато земята е вече свободна от нечистите, и когато в мрака светват единствено самодивските наметала – и месечината я няма, и огънят угасва, една от бродниците идва до Христ и закачливо казва:

– Искаш ли да се любим?

3

Събужда се в ложе от мека папрат, слънцето е построило призма от светлина между прозореца и пода, гол е и веднага усеща топлото тяло до себе си. „Не е Милка, а не ме боли глава. Такива случки преживявам само след безпаметно пиянство.“ Извърща се предпазливо, да не наруши покоя на спящото тяло. „Господи, че тя е съвсем дете! Къде ли съм я намерил?“ Момичето е изпънало изящното си тяло, светлите ѝ коси ухалят на росен, гърдите ѝ са сякаш недокосвани от ръка или устни, усмихва се на сън – какво ли сънува?

Христ се извърща обратно и спуска надолу боси нозе да се изправи, когато неочаквано чува зад гърба си:

– Нищо ли не си спомняш, Христ?

– Нищо – казва той, без дори да се извърне. – Трябва да си вървя.

– Жалко – и момичето сякаш се нацупва. – Беше хубаво. И защо трябва да си вървиш?

Тя сяда в леглото и Христ отново открива, че е съвсем млада и не-земно хубава.

– Защото не знам къде съм, защото не знам коя си, защото не знам какво правя тук – това достатъчно ли е?

Господи, как се смее! Не само лицето ѝ, цялото тяло се смее – гърдите ѝ, раменете, ръцете.

– Убаялница съм, Христ. Убаялница Биляна. Убаях те да дойдеш в ложето ми и да се любим. Веднага подир празника. А това е моята храпука в дънера на стар бук. Отговорих ли на всичките ти въпроси?

– Не – отсича Христ. – Къде са дрехите ми?

Тя отива до него и подава дрехите му – бял панталон и бяла кенарена риза.

– Това не са мои дрехи.

– Твои са, Христ. Това вече са твоите дрехи.

Облича се и излиза навън. Топло е, макар с мирис на идваща есен, на прецъфтяло биле, на натезала от дългото лято дървесна кора. Не се вижда пътека, не се чува глъч, отгоре ги няма тънките нишки на проводниците. Жълтозелено, тежки ухания, пустош.

След минута дотичва Биляна, също цялата в бяло, сплита крака и съвсем по детски сяда на тревата.

– Сърдит ли си?

– Ами, не. Не съм свикнал да не разбирам, а сега не разбирам толкова много неща.

– Няма за разбиране, Христ. На възраст съм да си търся мъж. Подир празника те убаях и те направих мой мъж. За пръв път се любих с мъж. Това е.

„Младите са такива – нетърпимо искрени. Ударят те по лицето с нещо хубаво, а не разбират колко тежи хубавото, когато си вече на четиридесет...“

– Красива си. Какво говоря, много красива. И името ти е красиво. И си млада. Ала аз трябва да си вървя.

– Да си вървиш ли? – тя се навежда към него и в очите ѝ блесва пламъче. – Няма къде да си вървиш, Христ. Вече никой не те чака.

– Защо?

– Защото си тук една пълна луна. Трийсет дни си мой мъж, Христ. Магесница съм, не разбираш ли?

Христ се изправя нервно, иска му се да крещи, да я нагруби, да я удари, но не може. „Да ме простят Бог и Дявол, не мога, дете е. Най-красивото момиче, което са виждали очите ми. Пък и аз съм вече неин мъж, нали тъй? Една пълна луна съм неин мъж, без да знам и без да съм се нарадвал.“

– И как ще живеем занапред?

– Ей тъй, ти – като мой мъж, аз – като твоя жена. Лошо ли е?

– Не бива така. Имам жена, приятели, работа...

– Нямах нищо, Христ. Забрави всичко това. – Тя се изправя и го целува. – От миналото са останали само онази купчина дрехи, захвърлих ги до храстите. Не бива да ги обличаш, нечисти са, погани. В тях е скрито някакво зло, не го разбирам какво, но се крие вътре, дебне. – После става грижовна, хваща го за ръка, мила, жена е вече. – Да се приберем, а? Да влезем в нашия дом. Ще свикнеш, Христ, ще видиш.

4

Любят се дълго, лакомо, неистово, до лудост, сякаш утре светът ще свърши и искат да посрещнат свършека един в друг. Сутрин му прави отвара от биле и кръвта му кипва, лумва, започва да свети, целият става порив и могъщество, а тя е като земята, като пръстта – готова всеки миг да копнеш и да положиш семе.

Тъй минават още седем дни.

5

Озъбена е от студ Месечината и като че ли вторачена в него: какво правиш, Христ? Не се оставя невеста сама в леглото. Що чиниш до тия храсти, що дириш в тия одежди, дето не са вече твои? Скритото зло дириш, знам. Искаш да обвинеш с длан студеното му тяло, да обърнеш единственото му око към нея и да дръпнеш с пръст онуй, дето прилича на нова месечина. И защо, Христ? Не ти ли е млада невестата, не ти ли е добра и прилична?

„Не съм за този свят, обичам моя, евклидовия. Може да е плосък и скучен, но в него е моята координата. Всичко това е несвойствено за моя ум, както казва Достоевски. Не го разбирам, пък всеки си има свой свят, нали така?“

Озъбена от студ е Месечината и като че ли вторачена в него: и какво ще спечелиш, Христ? Искаш да се върнеш в точката си и завинаги да останеш на нея. Защото си привикнал и защото се страхуваш. Всички са привикнали и се страхуват да минат отвъд. Ала не забравяй – за тях ти си отвъд. За тях ти си различен. За тях ти не си нищо повече от плът, направена от сенки.

„Може и да е така, не го разбирам. Знаеш ли какво си мисля понякога? Че изменям на веществото. От вещество ли съм? От вещество. За какъв дявол да ставам друг? От молекули съм, от атоми. Като камъка, като облака, като растението. Ако щеш – като изсъхналото върху асфалта кучешко лайно, това съм. Не искам да бъда друг.“

Озъбена от студ е Месечината и като че ли вторачена в него: нелепо е, нали ти казвам. Не взимай студеното тяло, не обръщай окото му към нея – не става, Христ. Магесница е, отдавна е мъртва, пък ти сега искаш... Змей я залюби, открадна я, ала тя не рачи да му стане жена и змейот се помина. От мъка се помина, честно ти говоря. Ако искаш, вярвай ми – от горчивина се и помина пущината. Седем дни плака, водата му изтече и усъхна. А теб тя те обича.

„Не искам такава любов. Ще я стрелям и ще си вървя, дето ми видят очите. Свят широк.“

Озъбена от студ е Месечината и като че ли вторачена в него: нелепо е, пак ти казвам. Невеста си имаш, дом. Непразна е невестата ти, дете носи от теб...

– Не искам! – отсича Христ, а лицето на Биляна е като от вода.

Месечината гледа през прозореца и слуша, Месечината трябва да знае. – Ще си вървя и туй-то.

– Както искаш – две капки се откъсват от воднистото ѝ лице и точно под очите ѝ остава празно. – Детето е в мене. Мешано ще бъде. Тъй им викат на таквиз деца – „мешани“.

– Ни деца искам, ни дяволи! – удря той с думи, подир които още две капки се откъсват от воднистото лице и става по-празно. – Дом си имам, жена си имам, значи трябва да си вървя.

– Както искаш.

И после той разбира, че му е тясно. Кожата идва някак мъничка да го побере. Трябва да я изтегли и опъне, че да се вкара в нея. А кожата е като от сянка, никаква я няма на пипане – иска ти се да я ошипеш, ала я няма между пръстите. И под кожата е меко, натиснеш я и показалецът потъва като в нищо. Кожа като кожа, но от сянка; и плът като плът, но от нищо.

– На Тръкалото е тъй – говори Биляна, а лицето ѝ е вече наполовина изплакано. – Да не мислиш, че ми се е искало. Да не мислиш, че змејова любов съм чакала. Пък си е друго, Христ, да имаш и душа...

– Ти имаш душа! – казва Христ. – Не в душата е работата.

– А в какво?

– В туй, че трябва да си вървя. Дето и да скитори човек, каквито и любви да прави, идва ден, когато трябва да си върви. Такъв ден непременно идва. Човекът не може да живее без желанието някой ден да се върне.

Обръща се и излиза от хралупата, но едва крачи, защото кожата му е тясна. Изскачат наоколо и другите, вече ги вижда – нави и наречници, караконджи и бродници; пишат и подскачат, само дрехите им са там, а телата ги няма. Стопили са се телата, станали са дим и сега си живеят като безтелесници.

Не, не всичко се е стопило, женските имат кореми, пък на мъжките са им щръкнали наметалата отпред – тъй си ходят, разгонени, вмирисани от мъзга и семе, защото е време за сеитба. Колкото повече посееш, толкова повече ще стават безтелесните, докато всички станем безтелесни и плодовити. Защото какво е тялото, ако не вместилище за семето? Другото е празна работа, другото го тъпчеш, че да стане храна за червеи. Само семето има своя си смисъл, защото те изважда от времето и те продължава нататък, напред, към устието. Затова тия нямат тяло, а само семенници – женски и мъжки. Другото не им трябва, то служи само на тялото; когато нямаш тяло, другото е безмислено.

Спира го една, прозрачна е, затуй се вижда, че коремът ѝ е празен.

– Накъде си тръгнал? – пита коремът като разбълникан мехур.

– Към дома си.

– Чувате ли? Той бил тръгнал към дома си. А къде е дома ти, мъжленце?

– Там, където се приютява душата ми.

– Чувате ли – душата му? Че като си нямаш тяло, какъв приют за душата ти е притрябвал?

– Ей на такъв.

Тогава идва друг и наметалото му отпред е щръкнало застрашително; отвътре е празно, само отдолу някаква плът му придава форма.

– Тоя трябва да бъде порязан. Казвам ви, че тоя трябва да бъде порязан, инак ще съжالياвате. Ако не го порежем, от него дяволът ще си направи гайда.

Пак крещят неистово и танкуват наоколо.

– Кожата му е малка, не видите ли? Кожата му не може да побере другите безмислици. Ха не сме го порезали, ха дяволът си е направил гайда. Пък кожата му е малка, защото се укуства.

– Той се укуства! Той се укуства! – крещят всички вкупом и затварят кръга около Христ, блесва острие. Месечината нарочно изпраща лъч, че да блесне. После остриетата стават повече и всички търсят кожата му, хуква, за да се спаси, но кожата е малка и нищо не я изпъва отвътре, затова трудно бяга.

– Маmicата му, ще го надупча! – крещи онзи с щръкналото наметало, Христ тича, кожата е мъничка и празна вътре, пък и душата си няма приют, само страхът е останал от нея, страхът като дребничкото на душата, но понякога той е достатъчен. Понякога е съвсем достатъчен.

А Месечината е озъбена от студ и като че ли вторачена в него: така е, Христ. Страхът е спасение. Най-унизителното спасение. Особено за онези, душите на които си нямат приют.

6

Няма ги песните, свършват се, секват като с изтръгнато гърло. И Тръкалото се свършва, минава проклетия му синор, а ония остават отатък синора, не посмяват, само празните им тела блестят на месечината и лъскавите остриета.

Щом излиза навън, нещата придобиват формите си: дърветата – като дървета, птиците – като птици. Появява се и пътека, улегнала, с немощни жълти тревици като на есен. Върви надолу пътеката, крачи по нея Христ, стиснал в длани меката си кожа да се не разпилее. Мирис на дим, на торища, на натежали от лек билки. Иззад храстите притичва нещо в бяло – като искрица се мята тук и там, дебне го, вика го с бързи движения на ръцете, мами го, прави му тайни знаци с обещания за любов, но Христ крачи надолу, Христ върви. Той се връща.

И палатката си е на мястото, и опънатото на простора пране, и старият, почернял от дим и масла мотоциклет на Влади. Всичко си е там, светът си е устроен и правилен, нареден като че ли според наръчника на Бога. И газеничето е вече запалено, и сянката се е опънала – сянката на мъж с книга в ръце.

Не чуваш ли нищо? – пита един глас, пък втори отвърща, че не, не чува нищо. Ти сигурно си глух, това трябва да е горският крадец, дето откъсна спектроскопа. Не е горски крадец – отсича вторият, дух е, тук има духове. Селяните говорят, че на Тръкалото се въдят духове. Абе ти какъв астроном си, щом вярваш в духове? Не си никакъв астроном, а глупак и половина. А защо не допуснеш, че духове въпреки всичко може да има? Ей така, като феномен.

– Има! – кресва Христ отвън.

Направо не те разбирам. Духове – празни приказки. Всичко на тоя свят е от вещество, от молекули и атоми, значи с обем, с маса, с определена протяжност...

– Има! – кресва Христ отвън.

Ти си заклет доктринер. И душата ли е от молекули и атоми? Не е. Щом има душа, значи може да има и други такива неща. Представи си свят, в който има само души. Голи души, без обвивки и без тела. Така си ги представям аз – само меки кожи, прозрачни кожи, а вътре нищо. Голи души като голи страдания. Изчистени страдания, без онова, в което са скрити. Ей така си ги представям аз.

– Има! – приплаква отвън Христ. – Има такива голи страдания.

И разбираш ли, продължава гласът, тези страдания са обречени да скитат. Чувал съм, че ги наричат бродници. Тъй си ходят и си мъкнат опърпаните кожи, а вътре в тях няма нищо, защото поначало страданието е направено от нищо. Голи и опърпани кожи, които си носят своите голи и опърпани страдания. Няма нищо по-голямо от страданието, от което си смъкнал всичко и то е останало голо. Има много такива страдания, значи някой трябва да ги носи, не съм ли прав?

Извързва се Христ и си тръгва. Иззад храстите притичва нещо в бяло, мами го с тайни движения, дава му обещания за любов, но Христ знае – това не е нито сянка, нито плът. Това е само илюзия. Пък илюзиите не са нито отсам, при веществените, нито оттатък, при безтелесниците. Илюзиите са навсякъде, заради това точно са илюзии.

И тръгва, стиснал в длани кожата си. Ще върви дълго, защото е дух бродник. Пък какво е духът бродник, ако не едно голо и опърпано страдание?

КРАЙ

© Агоп Мелконян

Источник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5>]